

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Saistošo noteikumu izdošanas tiesiskais pamatojums

Inese Rudzāte, Pašvaldību departamenta direktora vietniece
Marta Bergmane, Pašvaldību departamenta direktora vietniece - Pašvaldību darbības tiesiskā nodrošinājuma
nodaļas vadītāja
Sabīna Liepa, Pašvaldību pārraudzības nodaļas vadītāja

2025. gada 28. februārī

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Darba kārtība

- Saistošo noteikumu (**SN**) izdošanas tiesiskā pamatojuma **noformēšana**
- SN izdošanas tiesiskā pamatojuma **saturs**
- VARAM veiktās **horizontālās izvērtēšanas secinājumi**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma noformēšana

Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumi Nr. 108
«Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi» **(MK 108)**

MK 108 180. p.

Aiz pašvaldību SN projekta nosaukuma raksta norādi, uz kāda
normatīvā akta pamata pašvaldību SN projekts sagatavots

**Par koku, kas aug ārpus meža, aizsardzību,
uzturēšanu un ciršanu**

*Izdoti saskaņā ar
Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu,
Meža likuma 8. panta otro daļu,
likuma "Par īpaši aizsargājamām
dabas teritorijām" 13. panta trešo daļu un
Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 309
"Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" 22. punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma noformēšana

MK 108 181. p. Ja SN projekts sagatavots uz **likuma** pamata:

- «izdoti saskaņā ar»
- likuma nosaukums attiecīgajā locījumā (ja likums sākas ar vārdu «par», raksta vārdu «likuma» un attiecīgā likuma nosaukumu liek pēdējās)
- likuma vienību uzskaitījums, kas pilnvaro pašvaldību izdot SN

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma noformēšana

*Izdoti saskaņā ar Ģeotelpiskās informācijas likuma
6. pantu, 13. panta sesto daļu, 26. panta trešo daļu un
26. panta 7.¹ daļu, Ministru kabineta 2012. gada 24. aprīļa
noteikumu Nr. 281 "Augstas detalizācijas topogrāfiskās
informācijas un tās centrālās Datubāzes noteikumi"
69., 79. un 81. punktu*

*Izdoti saskaņā ar likuma
"Par nekustamā īpašuma nodokli"
5. panta 1.¹, trešo un ceturto daļu*

! Juridiski precīzs tiesību normu pieraksts

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma noformēšana

MK 108 183. p. Ja SN projekts sagatavots uz **Ministru kabineta noteikumu** pamata:

- «izdoti saskaņā ar»
- «Ministru kabineta»
- noteikumu pieņemšanas datums attiecīgajā locījumā
- «noteikumiem»
- saīsinājums vārdam «numurs» («Nr.»)
- noteikumu numurs
- noteikumu nosaukums pēdiņās
- noteikumu vienību uzskaitījums, kurās pašvaldība pilnvarota izdot attiecīgos SN

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma noformēšana

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
2018. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 350 "Publiskas personas zemes
nomas un apbūves noteikumi" 31. punktu*

! Juridiski precīzs tiesību normu pieraksts

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma saturs

**Dome atbilstoši likumā vai Ministru kabineta noteikumos
ietvertam pilnvarojumam izdod saistošos noteikumus**
(Pašvaldību likuma 44. panta pirmā daļa)

PAMATS SN izdošanai –

pilnvarojums, kas ietverts:

- **likumā**
- **Ministru kabineta noteikumos**

! Norāda precīzi, ietverot konkrētas pilnvarojošas normas

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma saturs

SN izdošanas tiesiskajā pamatojumā **neiekļauj**:

- tiesību normas, kas satur pilnvarojumu SN izdošanai, bet kurām **saturiski atbilstoša regulējuma SN nav** (piemēram, norādot Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu)
- tiesību normas, kas nosaka pašvaldības administrācijas vai pašvaldības domes tiesības vai pienākumus, bet **nesatur pilnvarojumu SN izdošanai** (nav tiešas norādes uz SN) (piemēram, norādot Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas punktus, 10. panta pirmās daļas 1. punktu, 44. panta pirmo daļu)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma saturs

Pašvaldību likuma 45. pants

Labā prakse **tiesiskās noteiktības nodrošināšanai:**

uz **katra** Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas un otrās daļas **punkta pamata** izdod **atsevišķus** saistošos noteikumus

Izņēmums:

Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas **3. un 4. punkts**

(**vienos** SN izdod regulējumu attiecībā uz **teritoriju un būvju uzturēšanu** un uz īpašumam **piegulošas**, publiskā lietošanā nodotas pašvaldības **teritorijas kopšanu**)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma saturs

Likums «Par pašvaldībām»

spēkā ir (un ir piemērojamas) tikai tās tiesību normas, kas izdotas uz citu, joprojām spēkā esošu tiesību normu pamata (Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9. panta piektā daļa, Pašvaldību likuma pārejas noteikumu 6. punkts)

- izvērtē SN saturu, lai secinātu, vai likums «Par pašvaldībām» norādīts pamatoti; ja nav, SN groza, svītrojot likuma «Par pašvaldībām» normas no SN izdošanas tiesiskā pamatojuma
- izdod jaunus SN, ievērojot Pašvaldību likuma pilnvarojumu; ar noslēguma jautājumiem atzīst iepriekš izdotos SN par spēku zaudējušiem
- izdod jaunus SN, ar kuriem iepriekš izdotos SN atzīst par spēku zaudējušiem, ja šāds regulējums nav aktuāls

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

SN izdošanas tiesiskā pamatojuma saturs

Likums «Par pašvaldībām»

Grozījumu izdarīšana SN, kas izdoti uz likuma «Par pašvaldībām»

43. panta trešās daļas un citu ārējo normatīvo aktu tiesību normu pamata (un satur atbilstošu regulējumu):

- veic grozījumu izdošanas tiesiskajā pamatojumā, svītrojot likuma «Par pašvaldībām» 43. panta trešo daļu un papildinot ar Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu
- veic grozījumus pamatredakcijā daļā, kas izdota uz likuma «Par pašvaldībām» pamata, nodrošinot sabiedrības viedokļa noskaidrošanas procedūru

! Uz citiem likumā «Par pašvaldībām» ietvertiem pilnvarojumiem SN izdošanai šāda kārtība nav attiecināma

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par medībām pilsētā

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 14 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Medību likuma 3. panta 2.¹ daļa**

SN par ielu nosaukumu plāksnēm un ēku numerāciju

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 23 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Pašvaldību likuma 44. panta otrā daļa** vai
Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punkts, neparedzot
administratīvo atbildību

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par līdzfinansējumu ēku energoefektivitātei
(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 29 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **likuma «Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā» 27.² panta piektā daļa**

SN par licencēto makšķerēšanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 27 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Zvejniecības likuma 10. panta piektā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par neapbūvēta zemesgabala nomas maksas noteikšanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 35 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 350 «Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi» 31. punkts**

SN par pašvaldības simboliku

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 30 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Ģerboņu likuma 8. panta 2.¹ daļa, Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 7. punkts**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par pašvaldības mantas iznomāšanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 1 pašvaldībā)

Detalizēts regulējums paredzēts Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā un Ministru kabineta 2018. gada 20. februāra noteikumos Nr. 97 «Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi»

Saskaņā ar MK 97 89. punktu pašvaldība ir tiesīga noteikt nosacījumus nomas maksas samazināšanai papildus šo noteikumu 87. un 88. punktā noteiktajiem.

! Nepieciešams izvērtēt SN izdošanas lietderību

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par kultūras pieminekļu aizsardzību

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 13 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **likuma «Par kultūras pieminekļu aizsardzību» 24. panta otrā daļa**

SN par dzīvojamo telpu izīrēšanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 33 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Dzīvojamo telpu īres likuma 32. panta pirmā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par pašvaldības aģentūras nolikumu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 13 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Publisko aģentūru likuma 16. panta otrā daļa**

SN par pašvaldības aģentūras maksas pakalpojumiem

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 20 pašvaldībās,
kopā 29 SN)

Pilnvarojums: **Publisko aģentūru likuma 17. panta ceturrtā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas apriti

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 43 pašvaldībās,
3 gadījumos nav publicēti «Latvijas Vēstnesī»)

Pilnvarojums: **Ģeotelpiskās informācijas likuma 13. panta
sestā daļa un 26. panta trešā daļa un 7.¹daļa**

var tikt norādīts **Ģeotelpiskās informācijas likuma 6. pants un
Ministru kabineta 2012.gada 24.aprīļa noteikumu
Nr. 218 «Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas un tās
centrālās datubāzes noteikumi» 69., 79. un 81. punkts**, ja SN satur
atbilstošu regulējumu

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par interešu izglītības programmu licencēšanu
(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 42 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Pašvaldību likuma 44. panta otrā daļa**

! Skatīt ministrijas 2023. gada 3. marta vēstuli Nr. 1-132/1299,
kas atspoguļo Izglītības un zinātnes ministrijas viedokli

**SN par dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemes
gabalu pārskatīšanu**

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 26 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **likuma «Par valsts un pašvaldību dzīvojamo
māju privatizāciju» 85. panta trešā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par alkoholisko dzērienu ražošanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 32 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Alkoholisko dzērienu aprites likuma
8. panta otrā daļa**

SN par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 19 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Alkoholisko dzērienu aprites likuma
8. panta trešā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par ģenētiski modificēto organismu apriti

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 30 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma 22. panta otrā daļa**

SN par specializētajiem koplietošanas transportlīdzekļiem

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 9 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Ceļu satiksmes likuma 9. panta trešā un astotā daļa, 10. panta pirmās daļas 1. punkts, 16. panta 6.² daļas 1. punkts un ceturtā daļa**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN par maksas autoceļu lietošanu

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 7 pašvaldībās)

Iespējamais pilnvarojums: **"Par autoceļiem" 6. panta 4.¹ daļa, Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 6. punkts, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 12. panta pirmās daļas 6. punkts, Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumu Nr. 480 "Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldība var uzlikt nodevas" 11. punkts**

SN par koku ciršanu pilsētā

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 39 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Meža likuma 8. panta otrā daļa un Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" 22. punkts**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN – līdzdalības budžeta nolikums

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 29 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Pašvaldību likuma 61. pants**

! Pašvaldību likuma pārejas noteikumu 7. punkts:
pašvaldības gadskārtējā budžetā paredz finansējumu līdzdalības
budžetam, **sākot ar 2025. gadu**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN – līdzdalības budžeta nolikums

Līdzdalības budžeta **apmērs**

Likuma «Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam» 19. pants paredz pārejas kārtību, līdz tiek sasniegts Pašvaldību likuma 59. panta otrajā daļā noteiktais līdzdalības budžeta apmērs – **vismaz 0,5%** no pašvaldības vidējiem viena gada IIN un NĪN faktiskajiem ieņēmumiem, kas tiek aprēķināti par pēdējiem 3 gadiem:

- 2025. gadā – ne mazāk kā 0,1%
- 2026. gadā – ne mazāk kā 0,2%
- 2027. gadā – ne mazāk kā 0,3%
- 2028. gadā – ne mazāk kā 0,4%

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN – iedzīvotāju padomes nolikums

(uz horizontālās izvērtēšanas brīdi izdoti 19 pašvaldībās)

Pilnvarojums: **Pašvaldību likuma 58. panta piektā un sestā daļa**

! Pašvaldību likuma 58. panta piektās daļas pilnvarojumu izmanto gadījumos, kad saistošie noteikumi papildus Pašvaldību likumā noteiktajiem kritērijiem paredz **ar dzīvesvietu vai īpašuma piederību** saistītus priekšnoteikumus iedzīvotāju padomes **vēlētājiem**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN teritorijas plānošanas jomā

- pašvaldības teritorijas plānojums
- lokālplānojumi

Pilnvarojums: **Teritorijas attīstības plānošanas likuma 25. panta pirmā daļa**

Izstrādē ievēro **Teritorijas attīstības plānošanas likumu**, Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra **noteikumus Nr. 628** "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa **noteikumus Nr. 240** "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" u.c.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN teritorijas plānošanas jomā

- pašvaldības teritorijas plānojums
- lokālplānojumi

Saskaņā ar **MK noteikumu Nr. 628**

- **28. un 34. punktu** plānojumā ietilpst:
 - paskaidrojuma raksts
 - grafiskā daļa
 - teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
- **91. punktu** ar SN apstiprina teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un grafisko daļu

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Horizontālās izvērtēšanas secinājumi

SN teritorijas plānošanas jomā

- pašvaldības teritorijas plānojums
- lokālplānojumi

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (TIAN) saturu atrunā **MK noteikumu Nr. 628 32. un 37. punkts**, vienlaikus paredzot, ka TIAN nosaka arī citas prasības, **aprobežojumus un nosacījumus**, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku

→ TIAN **neiekļauj** regulējumu, kam pilnvarojums ietverts likumā vai MK noteikumos, **kas neregulē teritorijas plānošanas jautājumus** (t.sk. regulējumu atbilstoši Pašvaldību likuma vai Būvniecības likuma pilnvarojumam)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Inese Rudzāte, 66016715, inese.rudzate@varam.gov.lv
Marta Bergmane, 66016720, marta.bergmane@varam.gov.lv
Sabīna Liepa, 67026934, sabina.liepa@varam.gov.lv

[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

